

ΠΡΑΣΙΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ήταν νωρίς το απόγευμα αλλά ο ήλιος είχε κατέβει περισσότερο από το συνηθισμένο. Πλησίαζε γρήγορα προς την δύση του, λες και όλο το χωριό είχε γύρει και αυτός κυλούσε σαν μπάλα επάνω του. Άλλη κίνηση τριγύρω δεν φαινόταν γιατί υπήρχε μια καλοκαιρινή άπνοια στον οικισμό, παρόλο που ήταν τέλη άνοιξης ακόμα. Ο αέρας ήταν δροσερός αλλά παράξενα στάσιμος, τα δέντρα τριγύρω παγωμένα σε περίεργες στάσεις και μπορούσες να κατεβάσεις τις ακινητοποιημένες μυρωδιές των λουλουδιών και του θυμαριού από γύρω σου, όπως θα τις κατέβαζες και από ένα ράφι με εμπορεύματα.

Εκτός από τον ήλιο, μόνο το ασημί αυτοκίνητο μαρτυρούσε την ροή του χρόνου, καθώς διέσχισε αργά ένα μικρό χωμάτινο δρομάκι ανάμεσα σε στριμωγμένες αυλές και πεζούλια. Ο οδηγός του, ο Νίκος, ακούγοντας μια ανάλαφρη μουσική από το ραδιόφωνο, παρατηρούσε τα παλιά αλλά και τα νεόχτιστα σπίτια που τίποτα γραφικό δεν είχαν. Σε μερικές κεραμοσκεπές διακρίνονταν και δορυφορικά πιάτα, ωστόσο, τόσες φορές που είχε ανέβει σε αυτό το χωριό, γνώριζε καλά πως οι εκσυγχρονιστικές πινελιές είχαν απλά βάνει μια παραδοσιακή καρδιά που χτυπούσε ακόμα, έστω και από έθιμο.

Έφτασε στο τέλος του αδιεξόδου και στρίμωξε το αυτοκίνητο σε ένα μικρό ξέφωτο, ανάμεσα σε ένα παλιό άσπρο αγροτικό και ένα πολυχρησιμοποιημένο τρακτέρ. Έκλεισε το ραδιόφωνο, βγήκε έξω, δεν είδε κανέναν για να χαιρετήσει, και πέρασε από ένα μικρό τσιμεντένιο σοκάκι που οριοθετούσαν οι φρεσκοβαμμένοι τοίχοι δύο παλιών σπιτιών. Έφτασε στην οικία της οικογένειας Αργυρίου, ανέβηκε στο κατώφλι της κυρίας πόρτας – ποτέ δεν χρησιμοποιούσε την είσοδο της κουζίνας, παρά την οικειότητα -, σκούπισε τυπικά τα πόδια του στο πατάκι, και αφού με κάποια έκπληξη είδε πως μετά από χρόνια έλειπε το κουδούνι, χτύπησε την πόρτα με το χέρι.

«Καλησπέρα κυρά Γιωργία» είπε αλλά η κυρά Γιωργία, παρόλο που κρατούσε μια επιφανειακή ψυχραιμία, τον ασπάστηκε αμέσως στα μάγουλα και τον αγκάλιασε.

«Μα μην στεναχωριέστε κυρά Γιωργία» της είπε αυτός χτυπώντας την καθησυχαστικά στην πλάτη, «μην στεναχωριέστε!»

«Πως να μην στεναχωριέμαι Νίκο μου, ανησυχώ... Τι θα κάνει, τι θα τρώει, ποιος θα του πλένει...»

«Θα την βρει την άκρη αυτός, μην ανησυχείτε... Εξάλλου δεν πήγε μακριά, μια ωρίτσα με το αεροπλάνο είναι αν χρειαστεί...»

«Και αν πάθει κάτι και δεν μπορεί να μας ειδοποιήσει;...»

«Τίποτα δεν θα πάθει κυρά Γιωργία, τι να πάθει; Και είναι τόσο κοινωνικός που γρήγορα θα βρει ανθρώπους εκεί. Γι' αυτό σας λέω, δεν υπάρχει λόγος να ανησυχείτε...»

Ο Νίκος κατανοούσε την κυρά Γιωργία και ήξερε εκ των προτέρων την συμπεριφορά της αφού την γνώριζε χρόνια. Και ήταν βέβαιος πως η αγωνία της θα είχε καμουφλαριστεί με μια αστείρευτη ενέργεια, που θα την είχε κάνει να σηκωθεί πρωί πρωί χωρίς να βρίσκει ησυχία, θα είχε κάνει όλες τις δουλειές του σπιτιού από δυο και τρεις φορές, θα είχε μιλήσει με όλους τους γειτόνους για τον γιό της, δεν θα είχε αφήσει τον σύζυγο της να κοιμηθεί όλο το βράδυ, και – ήλπιζε πως όχι – θα έκανε ένα ακόμα τηλεφώνημα στον Αντώνη, με το που έκλεινε το ακουστικό από την προηγούμενη κλήση της σε αυτόν.

Τα ήξερε και τα περίμενε όλα αυτά, αλλά καθώς όφειλε αλλά και γιατί ο Αντώνης ήταν ξεκάθαρος σε αυτό το θέμα, είχε αναλάβει τον άχαρο ρόλο του ατάραχου και του καθησυχαστή. Εξάλλου, οι φόβοι της ήταν φυσιολογικοί και αναμενόμενοι αλλά ο ίδιος αντιμετώπιζε τα πράγματα διαφορετικά, πιο ψύχραιμα και πιο αντικειμενικά, γιατί η κατάσταση δεν χρειαζόταν και μεγάλη ανάλυση: Ο Αντώνης είχε πάει στην Κύπρο για μια δουλειά που επέλεξε λόγω καλύτερου μισθού, χωρίς να έχει πραγματικά την οικονομική ανάγκη να το κάνει. Λίγες μέρες πριν την αναχώρηση του είχε υποβάλει την παραίτηση του στην εταιρία που ήδη εργαζόταν και μέχρι τώρα, είχε λείψει μόλις μία εβδομάδα.

«Έλληνες εδώ, Έλληνες και κει κυρά Γιωργία... Μια χαρά θα τα βρει μαζί τους...»

«Ναι αλλά ξένα μέρη είναι Νίκο μου, όπως και να το κάνεις ξένα μέρη είναι...»

«Μην ανησυχείτε κυρά Γιωργία, θα τα καταφέρει μια χαρά...»

Η κυρά Γιωργία έβαλε άνω τελεία και αφού τον ρώτησε αν αυτός είναι καλά, τον σταυροκόπησε και του πήρε την ελαφριά ζακέτα που φορούσε για να τον ξελαφρώσει. Πήγε

να την κρεμάσει στον καλόγερο που συνήθως ήταν στην γωνία δίπλα από την πόρτα αλλά βρήκε την θέση κενή, και έτσι το δίπλωσε παστρικά και το άφησε σε μια καρέκλα που υπήρχε εκεί κοντά.

Χτύπησε με καημό τις παλάμες της στους μηρούς της και τον οδήγησε από το χολ στην κουζίνα, όπου μυρωδιές από το βραδινό φαγητό αναδύονταν από μια κατσαρόλα. Στην γωνία βρισκόταν ένα παλιό τζάκι, πολυχρησιμοποιημένο και λειτουργικό ακόμα, με την κάπνα στα εσωτερικά του τοιχώματα μοιρασμένη ισόποσα με τσίκνα από κοψίδια. Στην απέναντι γωνία ήταν μια σβηστή τηλεόραση, στο κέντρο ένα τραπέζι, ενώ η μια πλευρά του δωματίου ήταν γεμάτη με όλα τα απαραίτητα σύνεργα μιας καλής και ευσυνείδητης μαγειρίσσας.

Το τραπέζι στο κέντρο ήταν άδειο, εκτός από διάσπαρτα ζωγραφισμένα φύλλα ακουαρέλας πάνω σε αυτό. Στην μία από τις τέσσερις καρέκλες γύρω του, ήταν καθισμένο ένα κοριτσάκι γύρω στα πέντε χρονών, με κόκκινα μάγουλα και τα μαλλιά δεμένα με κοτσίδα, που μουντζούρωνε ή ζωγράφιζε ένα καινούργιο σχέδιο. Μόλις είδε τον Νίκο, παράτησε αμέσως το μολύβι της, πετάχτηκε όρθια, και κρύφτηκε γρήγορα πίσω από την πλάτη της κυρά Γιωργίας. Τα χέρια της γαντζώθηκαν από το δέσιμο της ποδιάς της.

«Αα...» έκανε με έκπληξη η κυρά Γιωργία, «Κωνσταντίνα μου, τον Νίκο μας ντρέπεσαι;» της είπε και προσπάθησε να στρίψει προς τα πίσω. Αλλά η μικρή ακολουθούσε πιστά την πλάτη της και δεν μπορούσε να την δει.

«Βρε κουτούλα, τον Νίκο μας;»

«Από τότε που της είχε πει ο Αντώνης πως έχω μεγάλη μύτη, με έχει πάρει από φόβο...» χαριτολόγησε ο Νίκος.

«Μεγάλη μύτη ο Νίκος μας Κωνσταντίνα;»

Τα μάτια της μικρής ξεπρόβαλαν δειλά πίσω από την πλάτη της κυρά Γιωργίας αλλά μόλις είδαν αυτόν τον ψηλό άντρα που τους φάνταζε πελώριος, ξανακρύφτηκαν την ίδια στιγμή.

Η κυρά Γιωργία κατάφερε να την πιάσει από τις μασχάλες και να την φέρει δίπλα της, ενώ αυτή είχε σκύψει το κεφάλι ντροπαλά και είχε κοκκινίσει κι άλλο. Την οδήγησε στην καρέκλα της και αφού της χαϊδεψε το κεφάλι, τη παρότρυνε:

«Δείξε στον Νίκο μας τι ζωγραφίζεις Κωνσταντίνα! Κοίτα, κοίτα Νίκο τι έχει ζωγραφίσει το κορίτσι μας!»

Ο Νίκος κάθισε στην καρέκλα απέναντι τους και έσκυψε προς την ζωγραφιά. Ήταν ημιτελής ακόμα και στο κάτω μέρος είχε μια επιφάνεια βαμμένη με καμπύλες γραμμές πράσινη.

«Τι έχεις ζωγραφίσει Κωνσταντίνα;» την ρώτησε.

Η Κωνσταντίνα δεν απάντησε αλλά κράτησε τα μάτια της χαμηλά. Ούτε στην κυρά Γιωργία απάντησε που την προέτρεψε να του εξηγήσει. Μετά από λίγο όμως γύρισε στο αυτί της και, καλύπτοντας το στόμα της με τα χέρια της, κάτι της ψιθύρισε.

«Αα Νίκο...» έκανε η κυρά Γιωργία, «θάλασσα έχει ζωγραφίσει το κορίτσι μας! Θάλασσα!... Κοίτα τι ωραία θάλασσα!»

Ο Νίκος κοίταξε την πράσινη θάλασσα στο χαρτί αλλά δεν ήθελε να ρισκάρει μια παρατήρηση για το χρώμα και απλά κούνησε με προσποιητό θαυμασμό το κεφάλι. Ωστόσο, η μικρή είχε ήδη εξηγήσει στην κυρά Γιωργία για αυτήν την πρωτοτυπία.

«Αλλά έχει χάσει το μπλε μολύβι το κορίτσι και αναγκάστηκε να την ζωγραφίσει με το πράσινο...» του είπε συνεχίζοντας να την χαϊδεύει στοργικά.

Η Κωνσταντίνα, για να κρύψει την αμηχανία της, πήρε το πράσινο μολύβι και με ύφος πως έκανε το πιο σοβαρό πράγμα στον κόσμο έπιασε να ολοκληρώσει την θάλασσα της.

Ο Νίκος γνώριζε την λατρεία της κυρά Γιωργίας για την μικρή και θεώρησε ευτύχημα που υπήρχε κι αυτή στο σπίτι, έτοιμη να δεχτεί την επιπλέον αγάπη που είχε μείνει κενή από την απουσία του Αντώνη.

«Τι καφέ να φτιάξω Νίκο μου;»

«Έναν ελληνικό κυρά Γιωργία, γλυκό...»

Η κυρά Γιωργία άφησε την μικρή – που για μία μόνο στιγμή σήκωσε τα μάτια της, τον κοίταξε και τα ξανακατέβασε αμέσως – και απομακρύνθηκε.

Ο Νίκος απέμεινε στο γεμάτο από τις παιδικές ζωγραφιές της Κωνσταντίνας τραπέζι, να κοιτάζει τις δημιουργίες της. Ανθρώπινες φιγούρες, σπιτάκια, θάλασσες, βουνά, όλα τα είδη

υπήρχαν. Μια κυρία σε μια βεράντα, ένας σκύλος να τρέχει σε μια παραλία, ένα αγόρι – αγόρι πρέπει να ήταν – να δένει μια βάρκα. Η Κωνσταντίνα, βαπτιστήρα του Αντώνη, είχε σίγουρα πολλές εικόνες στην φαντασία της.

Γεννημένη στη Ελλάδα, οι γονείς της είχαν κατέβει από την Αλβανία με τα πόδια και είχαν διασχίσει όλη την απόσταση από τα σύνορα μέχρι την Πελοπόννησο. Δουλειά στη δουλειά, είχαν καταλήξει σε εκείνο το χωριό, όπου είχαν βγάλει πια ρίζες και είχαν στεριώσει. Έμειναν ακριβώς δίπλα στην οικογένεια Αργυρίου, σε ένα μικρό και παλιό σπίτι, και αυτό ήταν και η απαρχή της σχέσης τους. Λίγα χρόνια αργότερα, στο διάστημα της οποίας καλλιεργήθηκε μια αμοιβαία συμπάθεια και εμπιστοσύνη μεταξύ τους, γεννήθηκε και η Κωνσταντίνα, όπου ο Αντώνης πρόθυμα είχε δεκτεί να βαπτίσει.

Ο Αντώνης ήταν ανύπαντρος και ο ερχομός μιας παιδικής αναπνοής στο σπίτι – έστω και ξένης – έφερε πολλά χαμόγελα στους γονείς του και όλη την φρεσκάδα που αναζητούσαν στα εγγόνια που δεν είχαν ακόμα. Η μικρή έγινε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος και αποδέκτης πραγματικής φροντίδας, που κορυφώθηκε χάρη σε μια μικρή αλλά σοβαρή δυσκολία που αντιμετώπισε η Κωνσταντίνα στην αρχή. Γιατί - σύμφωνα με τα όσα έλεγαν οι άνθρωποι της - η ζωή ανάμεσα σε ένα περιβάλλον όπου από την μια μιλούσαν αλβανικά και την άλλη ελληνικά, την έκανε να μπερδεύεται, γιατί έβλεπε τα πράγματα γύρω της να αποκαλούνται με διαφορετικές λέξεις κάθε φορά. Κι έτσι, σαν να μην μπορούσε να διαλέξει τη γλώσσα με την οποία θα ερμήνευε την ζωή, παρέμεινε σιωπηλή για περίπου δύομιση χρόνια.

Τώρα φυσικά μιλούσε μια χαρά, και όταν δεν υπήρχαν ξένοι στο σπίτι ή άνθρωποι που να ντρέπεται μπροστά τους, η κυρά Γιωργία διαβεβαίωνε πως το στόμα της πήγαινε σαν πολυβόλο. Επειδή όμως ο Νίκος ήταν ένας από τους ανθρώπους που τους ντρεπόταν - ενώ δεν ήταν καθόλου άγνωστος στην οικογένεια - αλλά και επειδή ο Αντώνης της είχε περιγράψει τον ερχομό του την πρώτη φορά στο σπίτι λέγοντας της: «Θα έρθει ένας φίλος μου ψηλοοός, τόοοος, και με μια μύτη τόοοση...», σπάνια του μιλούσε. Και έτσι κι αυτός τώρα δεν την ενοχλούσε αλλά προτίμησε να χαζεύει τις ζωγραφιές που είχε απλώσει στο τραπέζομάντιλο.

Τον διέκοψε η κυρά Γιωργία που ήρθε κρατώντας τον δίσκο στο χέρι, με τον αχνιστό καφέ στην μια άκρη του δίσκου και την άλλη του άκρη άδεια. Άφησε τον φλιτζάνι μπροστά του προσεκτικά.

«Έχει κλίση στη ζωγραφική...» παρατήρησε ο Νίκος, περισσότερο για να πει κάτι.

«Από τότε που έφυγε ο Αντώνης ζωγραφίζει...» του απάντησε αυτή και, αμέσως μόλις άκουσε το όνομα του γιου της που η ίδια είχε προφέρει, το πρόσωπο της μελαγχόλησε ξανά. Πήρε ένα σκαμπό - αδιαφορώντας για τις καρέκλες - και έκατσε στεναχωρημένη δίπλα στην Κωνσταντίνα.

«Κυρά Γιωργία» προσπάθησε να αποφορτίσει λίγο την κατάσταση ο Νίκος, «ο Αντώνης είναι αρκετά ώριμος. Τριάντα δύο χρονών είναι, την έχει ζήσει την ζωή αρκετά και ξέρει, δεν είναι κανά παιδάκι. Και τον ξέρετε, είναι καταφερτζής, όπου πάει κερδίζει τις συμπάθειες...»

Η απάντηση της ήταν ένα ξεφύσημα, που αφού αιωρήθηκε για λίγο, βούτηξε στην θάλασσα που ζωγράφιζε η Κωνσταντίνα.

«Μην στεναχωριέστε καθόλου» συνέχισε αυτός, «τα πράγματα έχουν αλλάξει, δεν είναι όπως παλιά. Τώρα ο κόσμος είναι μια γειτονιά, οι άνθρωποι έχουν την δυνατότητα να αλλάζουν χώρες όπως παλιά άλλαζαν πόλεις. Και είναι πολλοί αυτοί που κάνουν καριέρες με αυτό τον τρόπο...».

«Ναι αλλά βρε Νίκο μου... αφού τα είχε καταφέρει μια χαρά εδώ, γιατί να πάει κάπου που δεν ξέρει κανέναν και να αρχίσει τα πάντα από την αρχή... Δεν του έλειπε τίποτα εδώ, και την δουλειά του την είχε, και τους φίλους του τούς είχε...»

«Θέλησε να κάνει ένα νέο βήμα στη ζωή του κυρά Γιωργία, και η ευκαιρία που του παρουσιάστηκε ήταν πολύ καλή για να την αφήσει να πάει χαμένη...»

«Να είχε κανά γνωστό τουλάχιστον εκεί, κανά συγγενή... Αλλά πως θα τον αντιμετώπισουν τώρα...»

«Είπαμε κυρά Γιωργία, Έλληνες είναι και κει, και οι Έλληνες είναι παντού ίδιοι. Δεν φημιζόμαστε για την φιλοξενία μας; Και κει φιλόξενοι είναι. Και στο κάτω κάτω, παίρνουμε εισιτήρια και πάμε για Σαββατοκύριακο κάτω, να τα δούμε και μείς οι ίδιοι πως είναι τα πράγματα. Αλλά σας λέω, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα».

Ρούφηξε με θόρυβο μια γουλιά από τον καφέ του, και αφού κολάκεψε τα χέρια της κυρά Γιωργίας και την ικανότητα τους στο να πετυχαίνει καφέδες, άφησε το φλιτζάνι με τελετουργικές κινήσεις στο πιατάκι.

«Θα μου φέρετε και ένα ποτηράκι νερό;»

«Ναι αγόρι μου» είπε η κυρά Γιωργία και πετάχτηκε από το σκαμπό της σαν να έψαχνε αφορμή για να κινηθεί, «θα σου φέρω αμέσως». Ξαναπήγε στην μεριά της κουζίνας που ήταν το ιερό του βασιλείου της, με τα κατσαρολικά, τα ντουλάπια, τον φούρνο και το ψυγείο, και επέστρεψε με ένα ποτήρι δροσερό νερό που το άφησε μπροστά του. Ξανακάθισε στο σκαμπό της και πήρε μια μοιρολατρική στάση, παρά την συγκινητική της προσπάθεια να χαλιναγωγήσει την ανησυχία της.

«Και αν χρειαστεί λεφτά και δεν το λέει; Ξέρεις τι περήφανος είναι ο Αντώνης...» είπε κάποια στιγμή.

«Είναι καλοπληρωμένη η δουλειά του κυρά Γιωργία, μακάρι να έβγαζα και γω τόσα...»

«Ναι αλλά εκεί θα έχει νοίκι, φαγητό, ένα σωρό έξοδα... Δεν θα είναι όπως εδώ που δεν πλήρωνε τίποτα από αυτά, εκεί θα πρέπει να τα πληρώνει όλα...»

«Όχι μόνο του φτάνουν αλλά του περισσεύουν και άλλα τόσα. Είναι πραγματικά πολύ καλός μισθός» απάντησε ο Νίκος. «Αφού σκέφτομαι να του ζητήσω δανεικά...» χαριτολόγησε ξανά, χωρίς βέβαια να περιμένει σπουδαία αποτελέσματα. Αλλά η κυρά Γιωργία απάντησε αμέσως με καινούργια ερώτηση.

«Κι αν μπλέξει με καμία επιτήδεια;»

Ο Νίκος δεν απάντησε αμέσως σε αυτό, όχι γιατί δεν ήξερε τι να πει αλλά γιατί ήταν αναπόφευκτη μια ασπρόμαυρη προβολή με αναμνήσεις του, με αυτόν και τον Αντώνη να γλεντάνε με γυναίκες σε μπουζούκια, σε στριπτιζάδικα, σε παραλίες, εργένηδες έντιμοι και συνεπείς. Ούτε μπόρεσε να συγκρατήσει την ατίθαση εικόνα τους στην επιστροφή από μια σπάταλη βραδιά, που έψαχναν το σπίτι του Αντώνη τύφλα στο μεθύσι, ψηλαφώντας τους τοίχους και τραγουδώντας ανέμελα: «Ένα όμορφο αμάξι με δυο άλογα...ένα όμορφο αμάξι, πω πω, κι άλλα άλογα...»

Δεν είχε πάντως κανέναν ενδοιασμό για την αυτοσυγκράτηση του Αντώνη, ούτε φοβόταν πως θα επέτρεπε σε κάποια να τον εκμεταλλευτεί με τον τρόπο που ανησυχούσε η μητέρα του, πόσο μάλλον να γίνει η οικονομική του καταστροφή. Αλλά η αλήθεια ήταν πως ο Αντώνης ήταν ένας άνθρωπος που ένοιωθε την ζωή, και η μετακόμιση του ήταν άλλη μια πτυχή της ίδιας θέλησης να ζήσει και να ανανεωθεί με εμπειρίες, αμέσως μόλις άρχισε να νοιάθει βαλτωμένος. Όπως αλήθεια ήταν και πως για την μητέρα του ήταν το ίδιο και το αυτό, μετανάστευση και ξενιτιά. Και οι φόβοι της ήταν επίσης ίδιοι, ότι και να έλεγαν, είτε ο Αντώνης είτε ο Νίκος,

Ετοιμαζόταν να πει κάτι για να απαντήσει στην τελευταία της ερώτηση, εξάλλου είχαν κάνει ατελείωτες συζητήσεις με τον Αντώνη πριν φύγει ώστε να καλύψουν τις πιθανές ερωτήσεις της κυράς Γιωργίας και τις καλύτερες απαντήσεις τους, αλλά τον πρόλαβε μια δυνατή αντρική φωνή που μπήκε από την πόρτα της κουζίνας.

«Σε ζάλισε η γυναίκα μου Νικόλα;» είπε ο κυρ Μιχάλης που μπήκε επιβλητικός στην κουζίνα. Έκλεισε την εξωτερική σίτα και μετά την πόρτα, και με το ίδιο πειθαρχημένο βήμα που είχε κερδίσει από τα τόσα χρόνια που ήταν ο δάσκαλος του χωριού, φίλησε την γυναίκα του στο μέτωπο, τον Νίκο - που σηκώθηκε όρθιος - στα μάγουλα, και κρέμασε το σακάκι του στην πλάτη μιας καρέκλας.

«Όχι καθόλου» είπε ο Νίκος, «ίσα ίσα...»

«Τι, μόνο εγώ δηλαδή θα πληρώνω την νύφη;» είπε εύθυμα ο κυρ Μιχάλης και γέλασε το περιποιημένο μουστάκι του. «Πρέπει να τα ακούς και συ από δω και πέρα για να ξαλαφρώω και γω λίγο από την μουρμούρα!»

Έκανε το γύρο του τραπεζιού και θρονιάστηκε στην καρέκλα δίπλα από την Κωνσταντίνα. Σηκώθηκε όμως αμέσως, γιατί έλειπε το μαξιλάρι από αυτήν και το είχε συνηθίσει. Πήρε αυτό από την τελευταία ελεύθερη καρέκλα, το έστρωσε στην δικιά του και μετά έκατσε πάνω του. «Τι κάνει το κορίτσι μου;»

Η μικρή σηκώθηκε και τον αγκάλιασε. Μετά έκατσε στο πόδι του, έριξε μια φευγαλέα και δειλή ματιά προς τον Νίκο, και γρήγορα γρήγορα έκρυψε το πρόσωπο της πίσω από το μάγουλο του κυρ Μιχάλη, ενώ τα χέρια της τύλιξαν το λαιμό του.

«Βρε, βρε» είπε αυτός γελαστός, «τι θα κάνω με τις γυναίκες του σπιτιού πια;»

«Ναι» είπε ενοχλημένη η κυρά Γιωργία, «εσύ δεν στεναχωριέσαι καθόλου...»

«Γιατί να στεναχωρηθώ, μεγάλος άντρας είναι και ζει την ζωή του» της απάντησε χαϊδεύοντας ελαφρά την πλάτη της Κωνσταντίνας. «Αν δεν τα κάνει τώρα, πότε θα τα κάνει; Όταν θα βγει στη σύνταξη; Έτσι δεν είναι Κωνσταντίνα μου; Δεν έχω δίκιο; Ο Αντώνης είναι στην Κύπρο... Και θα σου φέρει δώωωωρα... Και κούουουκλες... και ρουχαλάαακια... Και τι είναι ο κόσμος σήμερα; Μια χασιά είναι και... ΜΑΜ!... τον έφαγες!»

Η Κωνσταντίνα γέλασε γιατί ταυτόχρονα με το ‘ΜΑΜ’ δέχτηκε και μια απαλή τσιμπιά στα πλευρά και γαργαλήθηκε. Έφερε χαρούμενη το κεφάλι της από το άλλο μάγουλο του κυρ Μιχάλη – χωρίς να πάρει τα χέρια της από τον λαιμό του - αλλά αισθάνθηκε εκτεθειμένη στον Νίκο και έτσι ξαναγύρισε εσπευσμένα στην αρχική της θέση.

«Ναι, αλλά δεν είναι εδώ Μιχάλη μου, δεν είναι εδώ...» συνέχισε κουρασμένα η κυρά Γιωργία.

«Ε, δεν είναι εδώ, είναι εκεί... Σώπα τώρα, και φέρε μας κανά μεζεδάκι και λίγο τσίπουρο. Θα πεις τσίπουρο Νικόλα, δεν θα πεις;»

«Ας πιούμε λίγο...» δέχτηκε ο Νίκος.

Η κυρά Γιωργία σηκώθηκε και πήγε να ετοιμάσει τα πράγματα. Ο κυρ Μιχάλης ξεκίνησε να ανεβοκατεβάζει το πόδι του ρυθμικά, κουνώντας μαζί και την Κωνσταντίνα που φάνηκε να το απολαμβάνει.

«Τι νέα εσύ Νικόλα; Πως πάει η δουλειά;»

«Πως να πάει κύριε Μιχάλη, τα ίδια... ησυχία...»

«Κάνατε και στο δικό σας τμήμα αξιολόγηση;»

«Ναι, πριν λίγες εβδομάδες» απάντησε ο Νίκος, που ήταν συνάδελφοι με τον Αντώνη πριν αυτός φύγει για Κύπρο. «Και μάλιστα...» πήγε να συνεχίσει αλλά τον διέκοψε ο κυρ Μιχάλης:

«Είδες τι είχε γράψει ο προϊστάμενος για τον Αντώνη; Το ‘βαρύ πυροβολικό’ της εταιρίας!» είπε με καμάρι. «Γεμάτο καλά λόγια ήταν!»

«Και όχι άδικα» συμφώνησε ο Νίκος, «αλίμονο... αν δεν έγραφαν για τον Αντώνη καλά λόγια για ποιον θα έγραφαν...»

«Τα ‘κούς Κωνσταντίνα μου τι καλά λόγια έγραφαν για τον Αντώνη; Ο καλύτερος υπάλληλος στην εταιρία!» είπε ο κυρ Μιχάλης στην μικρή που ακόμα κρυβόταν στο μάγουλο του. Αυτή κάτι του είπε στο αυτί και ο κυρ Μιχάλης, με μια απορία στην αρχή που εξελίχθηκε όμως σε ένα πλατύ χαμόγελο, είπε: «Μεγάλη μύτη; Και τι έγινε; Δεν τρώνε οι μεγάλες μύτες! Μη φοβάσαι καλή μου!» και έκλεισε το μάτι στον Νίκο. «Άλλοι άνθρωποι έχουν μεγάλη μύτη, άλλοι άνθρωποι έχουν μικρή. Ο Αντώνης μας τι μύτη έχει; Θυμάσαι;»

Η Κωνσταντίνα κάτι του απάντησε μυστικά.

«Εεετσι...» είπε αυτός, «ούτε μικρή μύτη ούτε μεγάλη! Μεσαία!»

Ο Νίκος, που διασκέδασε με τον διάλογο και δεν αισθανόταν καθόλου άβολα με αυτούς τους οικείους ανθρώπους, πρότεινε στην Κωνσταντίνα να της φέρει ένα διπλάσιο σε μέγεθος μπλοκ από αυτό που είχε για να του ζωγραφίσει την μύτη. Αλλά αυτή, μετά από μία ακόμα δειλή ματιά προς αυτόν, είπε τα δικά της στο αυτί του κυρ Μιχάλη.

«Όχι Κωνσταντίνα μου, δεν λέει ψέματα ο Νικόλας, αυτό μόνο ο Πινόκιο το πάθαινε. Λες ψέματα Νικόλα; Όχι!... Αφού είναι φίλος με τον Αντώνη Κωνσταντίνα μου, δεν μπορεί να λέει ψέματα. Δεν λέει η παροιμία ‘πες μου τον φίλο σου να σου πω ποιος είσαι’;... Ο Αντώνης λέει ψέματα;... Όχι!... Είδες λοιπόν;...»

Η Κωνσταντίνα τραβήχτηκε και έτριψε το μάτι της κάνοντας γροθιά την παλάμη της, ενώ με το άλλο μάτι κρυφοκοίταξε τον επισκέπτη. Μετά, σηκώθηκε από το πόδι του κυρ Μιχάλη, έπιασε μια ολοκληρωμένη ζωγραφιά από το τραπέζι και την παρουσίασε στον δάσκαλο. Αυτός, έστριψε προς το έπιπλο που βρισκόταν η τηλεόραση και που φυλούσε τα γυαλιά του αλλά δεν τα βρήκε πουθενά, και φόρεσε τελικά τα γυαλιά της γυναίκας του, που ήταν ακουμπισμένα σε μια φρουτιέρα. Εξέτασε την ζωγραφιά, την παίνεψε για την τέχνη της και της ζήτησε να του δείξει και τις υπόλοιπες.

Ο Νίκος πρόσεξε πως στην μια μόνο εβδομάδα που ζωγράφιζε η Κωνσταντίνα, είχε να επιδείξει ένα μεγάλο αριθμό έργων, πρέπει να είχε γεμίσει περίπου δύο μπλοκ από σκίτσα, τα οποία μετά έκοβε και τα άφηνε στο τραπέζι. Παρατήρησε επίσης πως παρά το πλήθος τους,

όλα τα ανθρωπάκια που είχε ζωγραφίσει ήταν επαναλήψεις των ίδιων φιγούρων: μια γυναίκα, ένα αγόρι και ένας σκύλος, που απλά άλλαζαν σκηνικό και στάση. Σε άλλες ήταν ο καθένας μόνος του, σε άλλες ήταν όλοι μαζί και σε άλλες οι δύο από τους τρεις. Η Κωνσταντίνα είχε ζωγραφίσει όλους τους συνδυασμούς τους.

«Έτσι ήταν κι Αντώνης μικρός» είπε ο κυρ Μιχάλης λες και συντονίστηκε με τις σκέψεις του, «έπιασε μια μέρα να ζωγραφίζει, γέμισε καμιά δεκαριά μπλοκ και το σταμάτησε το ίδιο ξαφνικά όσο το άρχισε. Θυμάμαι μάλιστα μια μέρα που...» συνέχισε και ξεκίνησε να αφηγείται ένα μικρό περιστατικό από εκείνη την ηλικία του Αντώνη.

Αλλά εκείνη την στιγμή ήρθε η κυρά Γιωργία, κρατώντας το δίσκο με το τσίπουρο, δύο ποτηράκια και κανά δυο πιάτα με τυριά και φέτες από σαλάμι.

«Μήπως να τον πάρουμε κανά τηλέφωνο; Τι θα φάει απόψε;» ρώτησε τον άντρα της πριν να τα ακουμπήσει στο τραπέζι.

«Και τι θα του πεις; Θα του πάρεις παραγγελία; Άσε βρε γυναίκα τον άνθρωπο λίγο σε ησυχία, δέκα τηλέφωνα τον έχεις πάρει σήμερα...» απάντησε ο κυρ Μιχάλης, πάντα χαμογελαστός. Παραμέρισε μερικές ζωγραφιές ώστε να μείνει λίγο άδειος χώρος για τα σερβίτσια και η κυρά Γιωργία άφησε τα τσίπουρα και τους μεζέδες στο τραπέζι. Μετά, επέστρεψε τον δίσκο στην θέση του και κάθισε ξανά στο σκαμπό της αμίλητη. Χάιδεψε μόνο το κεφάλι της Κωνσταντίνας που είχε ξανακάτσει στην καρέκλα της, και μετά έμεινε ακίνητη και σκεπτική.

«Κατάλαβες Νικόλα τι τραβάω;» είπε ο συνταξιούχος δάσκαλος όσο γέμιζε τα ποτήρια τους με τσίπουρο, «όλη μέρα για τον Αντώνη μιλάει, και τι θα φάει, και τι θα πει, και που θα πάει, και κάθε τρεις και λίγο τον παίρνει τηλέφωνο, λες και το παιδί δεν έχει άλλες δουλειές να κάνει... Άντε, εβίβα...»

«Εις υγειάν...» είπε ο Νίκος και τσούγκρισε το ποτήρι του με του δάσκαλου. «Στην υγειά σας κυρά Γιωργία...» ευχήθηκε και σήκωσε το ποτήρι του και στην κυρά Γιωργία. Ήπιε μια γουλιά, και επειδή είχε διαισθανθεί μια στιγμή αμηχανίας στην κουζίνα, θέλησε να βρει ένα θέμα να αποπροσανατολίσει την συζήτηση και να την στρέψει αλλού.

«Ωραίο τσίπουρο αυτό κύριε Μιχάλη... Έτοιμο το αγοράζετε ή το φτιάχνει κανάς δικός σας;»

«Ένας γνωστός του Αντώνη το φτιάχνει, πρώτο δεν είναι; Με το που το είχε δοκιμάσει ο Αντώνης το κανόνισε κατευθείαν, ξέρει καλά από τσίπουρο. Άσε που τα κατάφερε και το αγοράζουμε πάμφθηνα... Έχει καλό γούστο ο Αντώνης, που να δοκιμάσεις και το κρασί που έχει αγοράσει. Που πάει και τα ανακαλύπτει...»

«Είναι δαιμόνιος ο Αντώνης κύριε Μιχάλη. Και μένα μια φορά που είχε πάθει μια σοβαρή ζημιά στο αυτοκίνητο, πως μου τα κανόνισε με τους γνωστούς του και το έφτιαξα σχεδόν τσάμπα, σε σχέση δηλαδή με τα όσα θα πλήρωνα στην αντιπροσωπεία...»

Ο κυρ Μιχάλης κατέβασε το ποτηράκι του μονομιάς και το ξαναγέμισε. «Έχεις δει πως μοιάζει στον παππού του;» ρώτησε τον Νίκο και γύρισε προς τον τοίχο πίσω του. Ήταν γεμάτος από ασπρόμαυρες φωτογραφίες των προγόνων τους, ένα ολόκληρο γενεαλογικό δέντρο της οικογένειάς τους – αν και πρέπει να έλειπαν αρκετές σήμερα, φαινότουσαν λιγότερες.

Του έδειξε μια φωτογραφία με τον Αντώνη να φοράει φουστανέλες και να ποζάρει με καμάρι στον φακό. Η μόνη διαφορά ήταν το τεράστιο τσιγκελωτό μουστάκι κάτω από την μύτη του. Ήταν ο παππούς του.

Ο Νίκος την είχε ξαναδεί την φωτογραφία πολλές φορές, όπως και όλες τις υπόλοιπες του τοίχου, και θυμήθηκε ένα απόγευμα που την είχε τραβήξει αντίγραφο στην ψηφιακή του μηχανή για να κάνει πλάκα σε μια κοπέλα που τότε έβγαινε με τον Αντώνη. Παραδόξως όμως, σήμερα όλες οι εναπομείναντες φωτογραφίες στον τοίχο έμοιαζαν με τον Αντώνη. Και για να κρύψει ένα αυθόρμητο χαμόγελο μόλις τον αναγνώρισε σε μια φωτογραφία της γιαγιάς του, βιάστηκε να αλλάξει θέμα ξανά:

«Μακάρι να είχα και γω τέτοιες φωτογραφίες των προγόνων μου. Αλλά δεν έχω ούτε μία, κανέναν βλέπετε στην οικογένεια μου δεν σκέφτηκε να αφήσει τέτοια κληρονομιά. Πολύ θα ήθελα να είχα ένα τέτοιο τοίχο και γω...»

«Εσύ» είπε ο κυρ Μιχάλης, «θα βάλεις την φωτογραφία σου σε αυτόν τον τοίχο, τον δικό μας. Δίπλα από την φωτογραφία του Αντώνη». Και ξαναγέμισε το ποτήρι του. «Θα πεις στον

Αντώνη να σε βγάλει μια φωτογραφία, που το έχει και χόμπι. Έχεις δει την φωτογραφική που έχει αγοράσει; Ένα σωρό λεφτά είχε δώσει...»

«Πως δεν την έχω δει» απάντησε ο Νίκος, «την είχαμε πάρει μαζί όταν είχαμε πάει διακοπές στην Ιταλία. Του αρέσει πολύ να φωτογραφίζει. Και σεμινάρια είχε κάνει, και στο Internet έχει ανεβάσει φωτογραφίες του... Ασχολείται πολύ...»

«Θα του πεις να βγάλετε μια φωτογραφία μαζί, μόλις πας στην Κύπρο για να τον δεις. Αυτή θα βάλουμε στον τοίχο».

«Εντάξει κύριε Μιχάλη...»

Η Κωνσταντίνα, που ζωγράφιζε ακάθεκτη, σήκωσε το μολύβι της για να αφήσει μια σκέψη του γέρο δάσκαλου να τρυπώσει στην θάλασσα της. Μετά, τους κοίταξε κρατώντας την ματιά της λίγο περισσότερο πάνω τους – τώρα που ο Νίκος δεν την κοίταζε –, και αφού πέρασαν έτσι μερικές στιγμές, επέστρεψε στην ακουαρέλα της. Μόνο που τώρα το χέρι της κουνιόταν κάπως αφηρημένα πάνω στο χαρτί, πέρα δώθε αργά, και χωρίς προσήλωση.

«Το πρωτάθλημα πως το βλέπετε φέτος κύριε Μιχάλη; Θα το πάρουμε ή θα το χάσουμε πάλι;» ρώτησε ο Νίκος που αποφάσισε να αλλάξει θέμα άλλη μια φορά.

«Ίδια ομάδα με τον Αντώνη δεν είσαι; Δεν σας βλέπω ούτε και φέτος...»

«Τα πάμε κάπως καλύτερα αυτή τη φορά...»

«Κάθε φορά τα ίδια λέτε» συνέχισε ο κυρ Μιχάλης χαμογελώντας, «και κάθε φορά βλέπω τον Αντώνη να επιστρέφει από το γήπεδο με κατεβασμένα μούτρα! Αλλάξτε ομάδα αν θέλετε να χαρείτε, γιατί δεν σας βλέπω αλλιώς!»

Ο Νίκος γέλασε και υπεραμύνθηκε της ομάδας του.

«Είχε πάρει εισιτήριο διαρκείας ο Αντώνης φέτος, τι το έκανε τώρα που δεν το χρειάζεται;» τον ρώτησε ο κυρ Μιχάλης.

«Το έδωσε σε ένα συνάδελφο».

«Του το πούλησε;»

«Όχι, έτσι του το έδωσε, είναι φίλοι...»

«Μάλιστα... Αυτός είναι ο Αντώνης...»

Ήπιαν μερικά τσίπουρα ακόμα, τσιμπολογώντας τα μεζεδάκια που τους είχε ετοιμάσει η κυρά Γιωργία, και η συζήτηση συνεχίστηκε στο ίδιο επαναλήψιμο μοτίβο. Ο Νίκος διάλεγε ποικίλα θέματα, μακριά από το κυρίως θέμα της οικογένειας Αργυρίου, και ο κυρ Μιχάλης κατέληγε να μιλά για τον Αντώνη, ώσπου κάποια στιγμή τα μάτια του άρχισαν να βαραίνουν από το ποτό. Η κυρά Γιωργία παρέμενε σιωπηλή, η Κωνσταντίνα σκυμμένη στις ζωγραφιές της, και ο Νίκος είχε αρχίσει να ξεμένει από θεματολογία. Η σιωπή γινόταν όλο και πιο συχνή, και κάποιες φορές φαινόταν ενοχλητική.

Σαν για να συνέλθει από την υπνηλία του τσίπουρου, ο κυρ Μιχάλης αποφάσισε να ανοίξει την τηλεόραση. Ο Νίκος το θεώρησε καλή ιδέα που τον είδε να ψάχνει το τηλεκοντρόλ γιατί πίστευε πως θα βοηθούσε ένα σταθερό φωνητικό αλλαλούμ στην κουζίνα από την τηλεόραση. Αλλά ο κυρ Μιχάλης, κοιτάζοντας τριγύρω με μάτια θολά, έβγαλε ένα ξέπνοο:

«Που χάθηκε το αναθεματισμένο το τηλεκοντρόλ...»

και τον πήρε ο ύπνος στην καρέκλα. Το κεφάλι του έγειρε ελαφρά και από το στόμα του βγήκε ένα ελαφρύ ροχαλητό. Το στήθος του ανεβοκατέβαινε ρυθμικά ενώ το ένα του χέρι είχε παραμείνει στο τραπέζι να κρατά το ποτήρι.

Η κυρά Γιωργία αντάλλαξε ένα χαμόγελο συναινετικής κατανόησης με τον Νίκο και σηκώθηκε από το σκαμπό της. Πήγε από την μεριά του συζύγου της, απομάκρυνε το ποτήρι από την παλάμη του και έκανε ένα νόημα στην Κωνσταντίνα να μην μιλήσει, φέρνοντας το δάκτυλο της στο στόμα.

Ο Νίκος σηκώθηκε κι αυτός, ήταν πια ώρα να φύγει. Χαιρέτησε την Κωνσταντίνα κουνώντας επιδεικτικά το χέρι του, - που μόλις τον είδε να την κοιτάζει έκρυψε τα μάτια της κάτω από το πάτωμα – και βγήκε ελαφροπατώντας στο χολ. Η κυρά Γιωργία τον συνόδευσε, σιγά σιγά κι αυτή, πήρε την ζακέτα του από την καρέκλα που την είχε ακουμπήσει προηγουμένως και τον βοήθησε να την φορέσει.

«Καληνύχτα κυρά Γιωργία, και μην ανησυχείτε καθόλου...» είπε αυτός χαμηλόφωνα.

Μα πριν προλάβει να ανοίξει την πόρτα για να φύγει, ένας μικρός θόρυβος τους έκανε και τους δύο να κοιτάξουν προς την πόρτα της κουζίνας, όπου η Κωνσταντίνα είχε σταθεί όρθια

κάτω από την κάσα, με το κεφάλι πάντα χαμηλά. Μάλιστα, όταν γύρισαν προς το μέρος της, η Κωνσταντίνα έκανε ένα βήμα πίσω με εμφανή την διάθεση να κρυφτεί, αλλά μετά ξαναγύρισε μπροστά. Μασούλησε το νύχι της χωρίς να μιλάει, και επειδή δεν τολμούσε να προχωρήσει άλλο, φώναξε τελικά την κυρά Γιωργία να πάει κοντά της.

Ο Νίκος είδε την κυρά Γιωργία να την πλησιάζει και μόλις την έφτασε, η Κωνσταντίνα ανασηκώθηκε στα δάκτυλα του ποδιού της και κάτι της είπε, ως συνήθως στο αυτί. Τότε πρόσεξε και πως στο ένα της χέρι κρατούσε όλες τις ζωγραφιές της, που τις είχε μαζέψει από το τραπέζι βιαστικά σε ένα πάκο. Και μόλις είπε ότι είχε να πει στο αυτί της κυρά Γιωργίας, της έδωσε τις ζωγραφιές και εξαφανίστηκε τρεχάλα – αλλά αθόρυβα – πίσω στην κουζίνα.

Η κυρά Γιωργία χαμογελούσε συγκινημένη καθώς πήγαινε στον Νίκο.

«Αχ, η αγάπη μου... Άκουσε πως θα πας στην Κύπρο για φωτογραφία με τον Αντώνη και θέλει να του πας τις ζωγραφιές της!» είπε.

Ο Νίκος την κοίταξε αμήχανα.

«Ξέρεις τι έχει ζωγραφίσει;» συνέχισε η κυρά Γιωργία. «Την Πηνελόπη, τον Τηλέμαχο και τον σκύλο του Οδυσσέα... που τον περιμένουν να γυρίσει...»

Ο Νίκος συγκατάνευσε, δεν ήξερε τι να πει αυτή τη φορά, πήρε όμως τις ζωγραφιές προσεκτικά, σαν να ήταν εύθραυστες, και συμφώνησαν να τις κρατήσει αυτός για λίγο, ώστε να νομίσει η Κωνσταντίνα πως θα του της πήγαινε ο ίδιος. Θα του της έστελνε όμως με το ταχυδρομείο, το συντομότερο δυνατόν, γιατί δεν σκόπευε να πάει άμεσα στην Κύπρο.

Καληνύχτισε την κυρά Γιωργία, που τον αποχαιρέτησε με ένα φιλή σε κάθε μάγουλο και με σταυροκοπήματα, άνοιξε την πόρτα με το κλειδί που ήταν πάνω στην κλειδαριά - έλειπε το πόμολο - και βγήκε έξω. Η πόρτα έκλεισε απαλά πίσω του, σαν να την έσπρωξε η ανάσα του κοιμισμένου κυρ Μιχάλη.

Έξω είχε νυχτώσει ήδη και τίποτα δεν είχε αλλάξει από την ώρα που μπήκε στο σπίτι, εκτός από το φως που είχε φύγει πια. Τα δέντρα τριγύρω είχαν παραμείνει στις ίδιες παράξενες στάσεις, ενώ αναγκάστηκε να παραμερίσει μια ευωδιά από ένα νυχτολούλουδο για να μπορέσει να κατέβει από το κατώφλι.

Εκεί στάθηκε για λίγο, γιατί θυμήθηκε ένα παρόμοιο βράδυ που καθόντουσαν στην βεράντα, αυτός, ο Αντώνης, και ένας τρίτος φίλος που είχε μια υπερβολική φοβία για όλα τα είδη του ζωικού βασιλείου. Τελειώνοντας εκείνη η συνάντηση, ο Αντώνης είχε συνοδέψει τον τρίτο φίλο στο αυτοκίνητο του, μερικά μόνο μέτρα πιο κάτω, και είχε επιστρέψει με ένα πλατύ χαμόγελο και λέγοντας αφοπλιστικά: «Τον καταλαβαίνω. Τέτοια ώρα, το χωριό θα πρέπει να του φαίνεται σαν το Τζουράσικ Παρκ».

Το ίδιο πλατύ χαμόγελο ήρθε και κόλλησε τώρα στο πρόσωπο του Νίκου, όπως τότε, και με αυτή την αστεία ανάμνηση προχώρησε στο δικό του αυτοκίνητο, περνώντας από εκείνο το σοκάκι ανάμεσα στους φρεσκοβαμμένους τοίχους και συλλογιζόμενος πως ίσως δεν θα ήταν άσχημη ιδέα να πάει νωρίτερα απ' ό,τι είχε προγραμματίσει στην Κύπρο.

Μπήκε στο αυτοκίνητο του που είχε παρκάρει ανάμεσα στο αγροτικό και το τρακτέρ, έβαλε μπρος ρίχνοντας μια τελευταία ματιά από τα παράθυρα, βγήκε με όπισθεν από το ξέφωτο και κίνησε για το σπίτι του οδηγώντας αργά.

Και μιας και πρόσεξε πως ξαφνικά έλειπε το πλήκτρο που άνοιγε το ραδιόφωνο, έπιασε να τραγουδάει μόνος του καθώς κατέβαινε τον δρόμο του χωριού, με σιγανή αλλά σταθερή φωνή: «Ένα όμορφο αμάξι με δυο άλογα...» και άλλα, παρόμοια τραγούδια.